

Naujienu Antroji Dalis

NR. 728

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XX METAI

J. KLAUSEIKIS

I TALKĄ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJAI

IEŠKO ŽINIŲ APIE BROLIUS UNTULIUS

Liepos viduryje atėjo Lietuvių enciklopedijos redaktoriaus A. Mažiulio laiškas. Ieško žinių apie Matą ir Bronių Untulius. J. Sonda, Keleivio redaktorius, nurodęs, jog buvau Mato Untulio mokinys.

Liet. Enciklopedija neturi Mato Untulio fotografijos, o nori rasti ir enciklopedijoje išspausdinti. Deja, ir aš neturiu, bet jei kas iš lietuvių turi Mato Untulio fotografiją, arba turi grupinę fotografiją, kurioje yra Matas Untulis, turėtų Liet. enciklopedijai atsiliepti, 361 W. Broadway, So. Boston, Mass. Trūksta ir biografinių žinių.

Paskubom, tą patį vakarą į enciklopedijos redaktoriaus laišką atsakiau, paminėdamas Naujienu redakcijos narį Juozą Pronską, žurnalistą Jeronimą Cicėną, Aleksandrą Dundulį, tikėdamas, kad jie apie Matą ar Bronių Untulį gali daugiau žinoti. Los Angeles gyvenąs L. Balvočius — Untulių kaimynas. Rodos, kad Amerikoje gyvena ir Broniaus Untulio sūnus. Visi turėtų enciklopedijai talkinti. Beje, palangiškis Stasys Vainoras nemažai nusinėšė į kapus žinių apie Matą Untulį.

Mano žiniomis, broliai Untuliai kilę iš Ylakių valsčiaus, Rumšaičių kaimo, šačių parapijos.

M. Untulis mokyklos direktorius

Po trečiojo seimo rinkimų į Ylakių vidurinę mokyklą direktorium buvo iš Tauragės atkeltas Jonas Šarka. Iki tol buvusi direktorė Ona Ramanauskaitė pažeminta į mokytojas. Jonas Šarka buvo kairiųjų pažiūrų žmogus. Prieš pamokas ir po pamokų mokiniai kalbėdavo maldą. Persižegnodavo ir mokytojai, kurie klaseje būdavo maldos metu. Jonas Šarka nesizėgnodavo. Mažame Ylakių miestelyje tada buvo keistas ir baisus dalykas, kad mokytojas per mokinių maldą nepersizėgnoja. Kartą vienas mokinys ir paklausė:

— Ponas direktoriau, kodėl tamsta nesizėgnoji?

Direktorius J. Šarka buvo gan kuklus, inteligentiškas ir į tokį klausimą šypsodamasis atsakė:

— Malda skirta mokiniams. Meldžiatės, kad geriau mokslas sektųsi. Jūs meldžiatės, jūs ir žegnojatės, — man nereikia žegnotis, nes ne mokytojo malda.

Tais laikais Ylakiuose katalikiškojoje akcijoje buvo veiklus kunigas Rapolas Kuodys,

vėliau iškeltas į Tauragės mokytojų seminariją kapelionu, o dar vėliau Telšių vyskupijos kurijoje paaukštintas monsinjoru. Po 1926 metų gruodžio 17 d. perversmo kapeliono Kuodžio iniciatyva vyko tėvų delegacija į švietimo ministeriją, kad bedievi Joną Šarką atleistų iš direktorių. Atleido. Jono Šarkos vieton direktorium 1927 metų pradžioje atkėlė iš Palangos Matą Untulį. Prieš direktorių Šarką veikusieji dar labiau išsigando: "Nuo vilko bėgom, ant meškos užbėgom", nes Matas Untulis, kaip Ylakių valsčiuje gimęs, žmonėms buvo žinomas savo laisvamanybe.

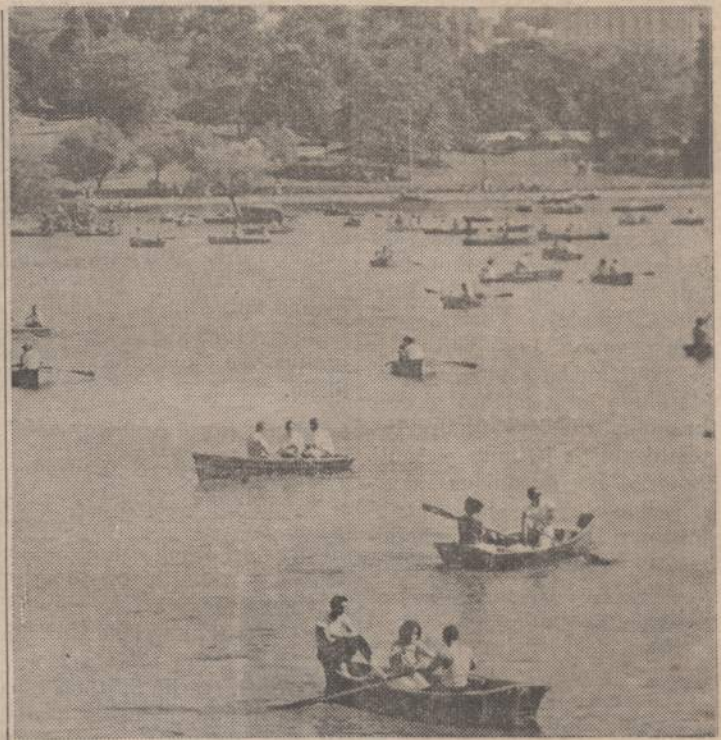
M. Untulio ir J. Lindės kai kurie bendri broūžai

Liet. enciklopedija, rašydama apie kunigą J. Lindę - Dobilą, kaip apie pedagogą, sako, kad jis buvęs humanistinės kultūros pionierius, ejęs organiškos sintezės keliu. Laikėsi Goethės pažiūros į žmogų, kad jam negalima primesti svetimų pradų, reikia leisti laisvai augti, tik skatinant gyventi pilnutinį gyvenimą. Lindės idealas — pilnutinė, darni žmogaus dvasia kaip Faustas, kuris myli žemę, bet negali ir dangaus atsisakyti... Enciklopedija sako, jog pedagogas Lindė - Dobilas humanistine kultūra užkrėsdavo savo mokinius, su kuriais palaikydavo nuoširdžius santykius.

Kun. J. Lindės - Dobilo mokiniai yra pasakoję, jog jisai nelabai tesilaikė švietimo ministerijos nustatytos programos, bet mokiniams dėstydamas pats savo supratimu parinktus dėstyti dalykus.

Matas Untulis Ylakių vidurinėje mokykloje ketvirtos klasės mokiniams pasiėmė dėstyti lietuvių kalbą, istoriją ir visuomenės mokslą. Tačiau mes mokiniai tik dienyne rašydavome, kad tai lietuvių kalbos, istorijos ar visuomenės mokslo pamoka, gi praktikoje — visos Mato Untulio pamokos būdavo vienos, nes visose jose būdavo ir lietuvių kalbos ir visuomenės mokslo. Jis nesilaikė švietimo ministerijos programos, bet dėstė tą, ką jo supratimu reikia dėstyti. Dažnai ir jis pats mokiniams pasakydavo: "Kas iš to, kad jūs iškalsite metus, kada, koks karas prasidėjo, nes vistiek greit užmiršite! O kai susipažinsite su Fausto veikalo ar to vardo operos grožiu ir mokėsite suprasti prasmę, kodėl Zy-

(Tęsinys 7-ter: psl.)

Vasaros malonumai

VLADAS MINGELA

"Dvylika šuvių rytui brėkstant"

Laurence Harvey gamybos filmą sutinkant

Kad Laurence Harvey (Laurynas Skinkis) yra pasaulinio masto filmų garsenybė — visi tai žino. Įdomu ir miela pasidalyti įspūdžiais, kartu ir pasidžiaugti, jog šiuo metu rinkiniuose kino teatruose (ypač Europoje) rodomas tikrai įdomus, meistriškai pavykęs — Laurence Harvey gamybos ir režisūros filmas. Pasaulinio susidomėjimo šis filmas susilaukė dar ir dėl to, jog jam ir scenarijų parašė irgi Laurence Harvey. Be to, jame vaidino vyriausio herojaus vaidmenį irgi Laurence Harvey.

Laurence Harvey filmų režisūros pradžios ir savo kūdikį sudėjo visus savo dvasinius polėkius, visus genialiausius savo nerimstancios sielos broūžus, daugelio labiausiai išgarsėjusių filmų ir teatro (dramos) režisorių patyrimą, kurių menu ir sugebėjimais šis filmo meistras turėjo progos žavėtis. Kas turėjo laimės kalbamą filmą matyti, tas buvo tiesiog pritrenktas kažkuo nepaprastu, siaubingai traukiančiu, baimingai atstumiančiu, baimę uždegančiu hipnotizmu, charakterių nepaprastumu... gal būt — literatūrinio abstraktizmo. Žiūrovas jaudinasi, bijo ir... nori žiūrėti, nori žinoti kuo viskas baigsis.

Žiūrint šį filmą kūną dažnai, lyg elektra, supurto pasibaisėjimo ir pasipiktinimo virpulys. Viskas neįprasta, nauja, nematyta, drąsu ir

žiauru. Bet ar iš tikrųjų mūsų gyvenimas filosofine ir psichologine prasme nėra baises?

Filme stebėtojas mato be jokio fygos lapelio gyvenimo baisybes, beteisę pasmerktą žmogaus teisybę, kurios sadištai valdovai nepaiso. O pasmerktųjų žmonių balso ir Dievas negirdi, o ką beklausys jo žemiškieji dignitoriai? Anksčiau tos gyvenimo nuogybės nedrįso rodyti publikai filmų gamintojai ir režisoriai. Tačiau tai atliko mūsų tikrai ekstravagantiško tipo, lietuviškos kilmės, žmogus, Laurence Harvey. Tai jo būdo ypatybė! Jis drąsus. Jis nebijo tarti tiesos žodžio net šių laikų žemės dignitoriams. Užtat jis savo tikslą siekdamas ir išėjo su savo gamybos filmu į viešumą. Jam tik paploti turėtume. Džiaugiamės jo pasisekimu ir mes, dėkojame jam už drąsą.

Laurynas Skinkis iš Lietuvos

Šveicarijos spaudoje (vokečių k.) šiomet pasklido keili straipsniai apie mūsų tautietį Lauryną Skinkį — Lauruschka Skikne aus Litauen. Kiek man yra žinoma Laurynas Skinkys gimė Lietuvoje 1928 m. spalio 1 d. Jo tėvai namie kalbėjo lietuviškai ir rusiškai. Po rusų revoliucijos buvo atbėgęs iš Rusijos. Motina buvo rusų kilmės, o tėvas — lietuvių. Užtat mažąjį Laurynuką vadindavo "Lavruška", bet ne "Lauruschka", kaip tie šveicarai ar ameri-

kiečiai kad rašo. Lavruška — tai rusų kalba mažybinis ar malonybinis daiktvardis. Be to, dokumentų nemačius, sunku užginčyti, kad ir dokumentuose taip buvo parašyta. Kiek yra žinoma Lietuvoje buvo Skinkių, tačiau tų Skinkių — neteko girdėti. Gal kas ir girdėjo ar turėjo panašių pažįstamų?

Iš nepriklausomos Lietuvos Skinkiai išemigravo į Pietų Afriką.

Apie Laurence Harvey rašą Europos laikraščiai pabrėžia, kad jo tėvai iki šiol neismokė anglų kalbos, o kalba angliskų žargonu.

Vaikystėje Laurynukas Skinkis baisiai nemėgė mokyklos, taip pat nemėgė ir to miestelio (Afrikoje), kuriame vėliau gyveno. Jau vaikystėje jis jautė kažką savyje, lyg paslaptinę jėgą, tartum girdėjo kažkokį dievišką balsą liepiantį muštis į filmų pasaulį. Jis juto lyg augančius sparnus, kurie padės jam atsipalėsti nuo žemės, nuo nuobodumo. Jame kažkas buvo nesuderinta. Atrodė, jog didelė ir galinga menininko dvasia iš kažkur atskridusi apsigyveno mažame Laurynuko kieme. Jam atrodė, jog jis turi skristi kažkur toli... toli. Bet tie tėvukai! Visgi Laurynukas pabėgdavo iš namų. Klajodavo po erdvius laukus ir pievas: jam vis buvo trošku ir siaura. Tas pats buvo ir Afrikoje. Jis vis jautėsi niekam nepriklausas, niekam neturis duoti ataskaitos. O buvo dar vaikas... Šeštadieniais ir sekmadieniais jis dažniausia sėdėdavo mažo miestelio kine. Kinai! To jis ir šiandien neužmiršta: jis buvo savame pasaulyje — jis buvo laimingas. Filmuose jis matydavo savo draugus. Savo atsiminimuose L. H. prisimena filmų žvaigždes: Ronaldą Colmaną, Fredą Astaire, Ginger Rogerį: jų jis ir šiandien neužmiršta. „Aš jausdavau savo vaizduotėje, jog esu vienas iš jų grupės. Niekam to nesačiau. Man atrodė, jog jie tyliai ir taip įtikinančiai mane bylojo: — 'tu esi vienas iš mūsų tarpo'. — ta balsą aš visad girdėdavau.“

Pagaliam jis meta mokyklą. Pabėga iš namų. Kiek paklaidžiojęs, ryžtasi stoti į marinus. Kad priimtų, pamelavo savo amžių — vyresniu pasidarė. Buvo priimtas. Tačiau po neužilgo tėvams pavyksta sužinoti visą tiesą: dalinį, vietovę. Motina nuvykusi parsivežė Laurynuką namo. Neilgai jis gyveno tėvų namuose. Vis keliaudavo, klaidžiodavo. Pagaliau ryžosi stoti kariuomenėn, nors buvo tik 17 metų amžiaus. Alijantų eilėse, prieš II pas. karo pabaigą, ketletą mėnesių dalyvavo kare. Pasibaigė karas ir Laurynas Skinkis buvo paleistas namo.

Tačiau jis tikėjo savo filmų karjeros sėkmingumu. Ir įėjus kas jo paklausdavo apie jo

ateitį, jis nedvejodamas pareiškėdavo:

„Mano ateitis nerami: turėsiu keliauti nežinomais pasaulio keliais; vaidinsiu filmuose, o, greičiausiai, juos režisuosiu ir gaminsiu.“

Kol jaunuolis nebuvo Laurence Harvey iš panašių jo pareiškimų, dažniausia spaudai duotų, daugis nusišypsodavę. Šiandien visiems aišku, jog viską ką Laurence Harvey sakė, apie ką svajojo — simtu procentų atsiekė, kovą laimėjo. Šiai kovai laimėti neuzlėko tik talento. Daugiausia jam padėjo nesvyruojas išlikinimas savo menine profesija, geležinis būdas, nepalaužiama valia, stropumas, pasiryžimas, žinojimas ir nusimainymas apie filmų pasaulį ir jame gyvenančius filmų menininkus. Jis ėjo tiesiu keliu į tikslą.

Londono "Royal Academy Arts"

Po II pas. karo Laurence Harvey lankė "Royal Academy of Arts" Londone. Jis buvo artistas. Daug skaitė apie Šekspyrą, studijavo jo dramą bei tragedijas. Po truputį ėmė reikštis Londono artistų gyvenime. Savo privatų gyvenimą L. H. tvarkė taip, tartum jis jau dramos aktorius — didžiūnas. Jis turėjo nepaprastą gabumą savo asmenį pastatyti tinkamoje vietoje, tinkamu laiku, žinojo prieš ką žmonės ir režisoriai galvas lenkia. Didžiausia kliūtis — neturėjimas pinigų. Tai betgi jam neklūdė gyventi tikrai prabangiame Mayfair bute, dėvėti Savile Row eilutes — drabužius.

Kartą naujomis eilutėmis nusistėbėjęs vienas jo draugų paklausė:

„Mielasis, tačiau kas padės tau sąskaitas apmokėti?“

„Ar tu, drauge, galvoji, kad tokie žymūs siuvėjai iš viso gali būti atlyginti?“ atsakė Laurence Harvey. — Negana to jis važinėjo Rolls Royce prabangių automobiliu.

O kai niekas jo nematė, alkį ramindavo sumuštiniais ir spigintomis bulvėmis. Jis laukė savo svajonių išsipildymo, tuo tikėjimu gyveno, save guodė.

Jis nebuvo patenkintas savo anglų kalba, tad visai stengėsi įgyti oxfordinį akcentą, sekė dailios elgsenos pavyzdžius iš lordų ir kitų iškiliųjų Londono didžiūnų, mokėsi mandagumo plonybių.

Ir, galų gale, Laurynas Skinkis laimi didžią ir sunkią kovą dėl filmų aktorius karjeros: iš Lauryno Skinkio jis tampa Laurence Harvey ir suvinta filmų meno padangėje bene šviesiausia žvaigždė.

Per naktį iškyla į žvaigždes

Milijonai gimsta ir paveldi iš tėvų gabumus bei talentą ar net genialumą. Ne visi tačiau tampa žymenybėmis. Daugybė jų net viduriniojo mokslo nebaigia ir miršta paprastais mirtingaisiais. Tokiems įprastai trūksta darbš-

tumo, stoka enerijos ir pasitikėjimo; pažengus žingsnį pirmyn — tuoj žengia du žingsniu atgal: jie tupčioja vietoje. Sakoma, iškilusios asmenybės turinčios 10 proc. gabumų ir 90 proc. darbštumo. Laurynas Skinkis veržiasi į tikslą alkunėmis nustumdamas jam kliudančius nereikalingus, neįdomius, tuščius žmones. Savo tikslo siekimui jis nepažino nuovargio ir darbo, visur reikėsi nepailstama energija. Nors bendrajam mokslui, diplomams gauti, tos energijos ir noro mokytis visad trūkdavo. Visad buvo kiek stačokas. Nuo savo principų nenutoldavo, jais nemainykdavo, nors tai kartais sudarydavo kliūtį į karjerą.

Nepakeičiamas Šekspyro tragedijų vaidintojas

L. H. visad linksmas. Dabita. Dusyk per dieną nusiskutęs. Jo apranga pavyzdžiai švari, išdailinta. Aukšto ūgio. Gražiai išmoktu, pavyzdžiais išdailintu, oksfordiniu akcentu kalbėdamas, patraukdavo anglo saksų žymūnus, intelektualus ir meno pasaulio žmones prie savęs. Ypač gražią lytį jis traukdavo prie savęs, nors ta kartais ir nenorėdavo. Nebuvo plepsys: kalbėdavo ten kur reikėjo ir tiek kiek privalėjo. Ypač jo akys, savo paslaptinę kukliu drovumu, magnetu traukė ir suliktųjų ar susipažintųjų jam palankumą ir drauiškumą žadėdavo.

Tos visos ypatybės kartu paimtos labai padėjo jam įeiti į Stratfordo Šekspyro teatrą. O koks jis žavingas Šekspyro tragedijų bei kitų dramų vaidinime! Be mecenatų, be patronų šiandien beveik neįmanoma aukštyn prasiiveržti, pakilti. Pagaliau, L. H. sutinka labai iškilų asmenybę, didžią artistę, gražuolę ir kilnią damą Margaret Leighton (ji buvo keliais metais už L. H. vyresnė). Biografi tvirtina, jog iš pirmo pažvelgimo suliepsnojo abipusė meilė. Kartu su Margaret Leighton vaidina "As you like it". Bet ne šis veikalas jį padarė filmų garsenybe. Vėliau jis gauna progos pasireikšti filme "Room at the Top". Su juo vaidina Simone Signoret. Kalbamame filme vaidindamas svarbiausį vaidmenį su tokia filmų žymenybe, kaip Simone Singoret, L. H. išvystė visą savo artisto talentą. Iš viso, kritikai tvirtino, jog kalbamame filme Laurence Harvey ne vaidino, bet gyveno. Tuomet "Times" rašė: "Laurence Harvey sugebėjo sukurti nuostabų charakterį, giliai tikrovini išgyvenimą; iš viso atrodė, jog jis kenčia, sielojasi ir verkia, — jis gyvena... Jo vaidyba paliko visame pasaulyje neregėto įspūdžio, o savo talentingumo dėka jis įsijungė į didžiųjų filmo artistų eiles". Po neužilgo L. H. apdovanojamas Hollywoodo artistų iškiliąja dovana oscaru. Po to jis kyla į filmų meno aukštybes ne mė-

nesiais bet dienomis. Filmų gamybos bendrovės jį gaudytelė gaudė ir siūlo pasirašyti sutartis, pasakiškus atlyginimus jam siūlydami. Tuo būdu L. H. tampa filmų meno žvaigžde. Vėliau jis vaidina visur: Londone Šekspyra; Ispanijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Hollywoode. Ir štai šiandien Laurence Harvey jau pats filmų gamintojas, režisorius, scenarijų rašytojas! Tai nuostabu... Bet tai tikra.

Tiesa, L. H. vaidino kartu su Elizabeth Taylor "Butterfield 8" filme. Jis triumfuoja. Pagaliau jo svajonė išsipildo: jis vaidina su Ingrid Bergman. Ko tik jis siekė, dėl ko visą laiką anksčiau kovojo, dabar viskas o viskas šunelio lojalu mu jam gulė prie kojų. Laurence Harvey tapo pasaulio keliautojas, žymiausių filmų centre figūra. Jam ima tar nauji gal visos tuzinas jo nuosavų lektuvų. Vienas reporterių paklausė, kam L. H. prireikė tiek lektuvų, juk jis galėtų naudotis puikiai kompanijų keleiviniais? L. H. atsakė: "Tie lektuvai skraidžio skirtingu ir man nepatogu laiku, ne pagal mano norą, ne pagal mano veiklos planus; tie lektuvai nusileidžia ne ten, kur man reikia."

Apie moteris ir santuokas

Kaip ir visi kiti žmonės, nuo meilės neišsisuko ir Laurence Harvey. Jis vedė Margaret Leighton. Aišku, pradžioje buvo meilė: iš meilės jį jam padėjo palpėti filmų karjeros pakopomis. Bet... tie modernūs laikai! Tie greitai sprausminiai lektuvai. Tas nuolatinis kaitaliojimas. Štai Margaret vaidina, ar kitaip veikia, filmų gamyboje Njujorke, o Laurynas Ispanijoje ar kur kitur: jie vis dažniau atsiskyrę. Pradžioje gal ilgėsys, o vėliau ir šio, paprastųjų žmonių, sentimentų ir kokių nors svajonių nebeliko.

Apie santuokinį gyvenimą Laurence Harvey viešai yra pareiškęs:

„Aš mylėjau Margaret: kurį laiką mes buvome laimingi, bet... tol, kol buvome nevedę, kol draugavome. Santuoka — meilės kapas. Margaret puiki, žavi, iškili dama, tikrai nuostabaus ir retai sutinkamo talento artistė. Tačiau kas iš to: ji vaidina vienoje žemės kamuolio pusėje, o aš — kitoje. Mes neturėjome vestis. Santuoka netinka šiam moderniam gyvenimui. Nėra pastovumo. Nėra šeimos šilumos. Vis kelionės. Nauji draugai ir draugės. Vis skubame. Ir... tas tempo siautėjimas! Ir... vis vaidiname. Mokame plėšikiška duoklę menui: aukojame save, savo gyvenimą ir šeimos laimę. Pasaulis kaitaliojasi kiekvieną akimirka. Man atrodo, kad susiluokę žmonės turėtų laikytis prie vienos vietovės puošmenų; abu turėtų galvoti vis apie tuos pačius dalykus. Jie turėtų būti dvasiniu ryšiu surišti. Šeimai reikia nedidelio namų. Žydincio sodelio:

daug gelu ir ... vienos žmo- nos vienam vyrui turėtų už- tekti. O kalbant apie žvaigz- des, — iš viso jie neturėtų vestis. Jie turėtų pasiaukoti išimtinai menui. Iš viso, — mes mokame peraukštus mo- kesčius. Ag! jie turėtų išsis- kirti ir gyventi "nuodėmėje" — jeigu jau kartą vedę." Pa- našiai galvoja Laurence Har- vey, o gal ir kiti artistai, jeigu dar proto nėra praradę.

Savaimė aišku, juk kiek- vienas naujas filmas — nau- jas gyvenimas, iš jo iškila naujos pažintys ir... naujos meilės užsidega neregėtų spal- vų ugnimi.

Mano tėvynė
už geležinės uždangos...

Keista, kad pats Laurence Harvey visomis priemonėmis siekė filmų aktorius karje- ros — norėjo tapti aukščiausia žvaigžde filmų padangėje, o kai buvo paklaustas repor- terio, atsakė visai kitaip:

"Filme veikti, jame vaidinti, ir iš to padaryti sau profesiją — tai kvailiausias daly- kas, absurdiškiausia profesija, o ypač moterims. Visų blogiausia, kad daugumas fil- mų ar kitų artistų tiki tuo, kad jie turėtų tapti tokiais, kurių charakterius jie vaizduoja ar pamėgdžioja filmuose ar scenoje."

Toliau dar papildė:
"Būtų kurkas protingiau, kad tie artistai sugrįžtų į savo tėvynę, kol jauni, surastų savo jaunystės meilę, vestų, vė- liau laimingoje santuokoje tu- rėtų vaikų, ir gyventų papras- tiems žmonėms įprastą mes- čionišką gyvenimą. Aš to pa- daryti negalėčiau, kadangi mano tėvynė už geležinės už- dangos. Galėčiau pridurti: priklausau tai filmų artistų kategorijai ir atlieku Holly- woodui tą pačią misiją kaip kad amerikinis taikos korpas, jo nariai, tai atlieka necivilizuotose ir kultūriniai atsiliku- siuose kraštuose. Ir ... kai kurie žmonės tvirtina, jog jų darbas ar misija yra prasmin- ga ar net naudinga." Šias savo mintis išdėstė šveicarų žur- nalo "Sie und Er" bendradar- bei Edith Gloor: šios mintys tilpo šio žurnalo Nr. 17, (1964 m. balandžio 23 d.).

Laurence Harvey manymu, kiekvienas naujas filmas — tik eksperimentas. Jeigu fil- mas pavyko, juo džiaugiasi gamintojas, režisoriai, ir vai- dinime dalyvavę artistai: džiaugiasi, aišku, ir žiūrovai. Bet filmui nepavykus — vi- sas kalbamas personalas savo darbą pradeda vėl iš naujo, gal tik kitame filme. Šie žmo- nės nuolat filmomis sielo- jasi, jais gyvena dieną ir nak- tį, miego metu juos sapnuoja, neturi ramybės gyvenime.

Savo nuomonę reikšdamas L. Harvey pasakė:

"Aš nekenčiu konvenciona- linių vaidmenų, visad pan- rūšies, vienodo tipo charak- terių davimą vaidinti nustaty- to tipo artistams. Juk tame pačiame žmoguje, asmenybėje (aktoriuje) telpa įvairių

charakterių bei talentų visa virtinė, visas spalvų kaleidos- kopas su priemaisa skirtingų variacijų bei sugebėjimų."

Laurence Harvey minėda- mas konvencionalių artisto tipą (tokiu jį padaro fimų gamintojai ir režisoriai), tu- ri galvoje tą negerovę, kad ga- bus artistas kartais pasmer- kiamas amžinai vaidinti vie- nos rūšies vaidmenis, būteni: gengsterius, meilės didvyrius, blogio demonus, gerio ange- lus, sukčius, žudikus ir pan. Jam atrodo, jog toks aktorių paskirstymas — nesamone. Gabiam artistui reikėtų duoti plačias galimybes pasireikšti įvairių charakterių bei vaid- menų spektre.

Jam nepatinka prancūzų filmai tik dėl to, kad juose visad vyrauja "kritiku" pasi- rodymai: pagyrimai ar papei- kimai — jų įtaigojimai. Tie kritikai kalte ikala visiems, o ypač žiūrovams savo nuomo- nę, nors toji nuomonė daž- niausia esti klaidinga ir absur- diška. Bet prancūzai jais tiki ir pasitiki.

Ar Laurence Harvey laimingas?

Vieno žurnalo bendradarbis paklausė mūsų tautiečio ar jis laimingas taip daug atsie- kęs savo siekimų srityje.

Jis atsakė:

"Iš viso ar laimė yra pasau- ly? Pagaliau laimė nevisi vie- nodai supranta. Aš? — jeigu

dalyvauju sukamame filme niekad negalvoju apie naudą, apie pinigus. Laimė man ne- apčiuopiama, gal tik jausmais jaučiama. Tačiau kas duoda tą laimę? — Mano būdas pa- liko toks pats, palyginus su tuo metu, kai aš buvau nežy- mus ir nefirtingas. Būdamas bepinigis aš nemažiau buvau ekscentriškas ar ekstrava- gantiškas: visad drįsdavau di- desniems tarti tiesos žodį, ar- ba pasakyti tai, ką aš galvoju.

Apie Laurence Harvey Hol- lywoode daug plepama: jis yra apkalbų centre. Ypač tuo rūpinasi gražuolės artistės. Vienos jį švelniai "Larry" va- dina. Kitos — bjauriausias žo- džius jam pritaiko. Ir šian- dien jis mėgsta būti skirtin- gas. Jį slėgia kasdienybė. Bo- diši nuoboduli. Mėgsta kar- tais ką juokingo padaryti ar pasakyti..

Kartą viename prabangia- me restorane Harvey pastebė- jo tik įėjus to steito gubernato- rių. Ilgai negalvojęs jį pas- veikino "Hello" tardamas, greit priėjęs prie jo pabučia- vo į žandą. Nustebo gubernato- rius. O gal ir apsidžiaugė. Bet Laurence Harvey po trum- pos akimirkos patenkintas juokavo su savo draugais apie šį "judošiską" pabučiavimą.

"Tik neseniai aš pabučia- vau gubernatoriui tiesiai į barzdą" vaikiškai džiaugėsi jis. Apie savo koleges artis-

tes Hollywoode ar kur kitur, L. H. kartais pasako ir ašt- riau. O tos moterys išgirdusios iš kitų tiesiog dreba iš "neapy- kantos" jam ir keikia jį vi- saip. Bet nevisos. Jis pats pa- sireikšdamas cinizmu niekad rimtai nesupyksta. Be to, čia kalbamas pašaipas jis svaido tik dėl juoko, ir jokiū būdu ne iš neapykantos. Vienu metu žymioji filmų artistė Capucine (prancūzė), su kuria jis vai- dino filme "Walk an the Wild Side", irgi buvo smarkiai ant jo pyktelejusi, net emė reikš- ti jam neapykantą. Už ką? O gi jis emė šiaip sau kalbėti: "Ak, toji baisiausiaji Capu- cine su kuria man teko bjauri- riame filme vaidinti, bet tas filmas ir toji vaidyba dar la- biau ją subjaurino". Bet vė- liau ji suprato, jog tos apkal- bos buvo tik juokai. Štai ir su Kim Novak buvo kilęs pana- šus konfliktas; — šioji buvo net nervų priepuoli gavusi. Tos "nelaimės" priežastimi buvo Harvey ironija, kurią jis pareiškė prieš meną ir artis- tus šiais žodžiais: "Kim No- vak yra žavi, puiki mergina, tačiau nesuprantu, kodėl ji tu- rėtų būti gera filmų artistė?"

Kalbėdamas apie filmų ar- tistes jis drįsdavo pasakyti: "Ak, tos vargšės moterys, jos tiki savo asmens meniniais sugebėjimais ir iš to pakyla puikybėn — tai tiesiog liga. Tiesa, prieš įsijungiant į fil-

SIUNTINIAI—DOVANOS Į SSSR

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(Licensed by Vneshtorg)

EXEKUTYVIS OFISAS

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, New York. — Tel. IN 7-5522

Firma atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. po piet.

DĖMESIO!

Pranešame, kad pagal naują susitarimą tarp Vneshtorg Maskvoje ir Package Express jau dabar galite siųsti savo giminėms ir draugams siuntinius į SSSR, jie nieko neturės primokėti gaudami įvairiausių produktų siuntinius - dovanas, kurie bus sudaryti iš SSSR gamintų pirmos rūšies produktų.

Čia nurodytos kainos yra Visos išlaidos produktams parinkti ir jiems nusiųsti į bet kuria SSSR dalį.

Užsakyti siuntiniai sudaromi Maskvoje, Odesoje ir Rygoje.

Siuntiniai bus išeiti gavėjui po 10—20 dienų užsakymui atėjus į Maskvą.

Siuntiniam galima užsakyti ir delikatesus tarpe jų — juodąją ikra, vėžių konservus, šprotus, saldinius ir kitus.

Siuntėjas gali siųsti dovaninių siuntinių kiek nori. Yra ir paruošti, standartiniai siuntiniai, arba galite pasirinkti produktus patys iš katalogo.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	—	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	—	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	—	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	—	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLECKER STREET	—	RE 2-7476
COHOES, N. Y.	13 SARGENT STREET	—	FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	—	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	—	PO 9-4507
ALLENTOWN, PA.	126 TIGHMAN STREET	—	HE 5-0415
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	—	BA 5-4210
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO. VERMONT AVENUE	—	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	—	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	—	DI 2-4240
BUFFALO, N. Y.	701 FILLMORE AVE.	—	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAU AVENUE	—	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	—	CH 7-5164
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	—	HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y.	1200 SOUTH AVENUE,	—	GR 5-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	—	PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAU AVENUE	—	TO 9-3980

Reikalaukite mūsų naujų katalogų sovietiniams produktams.

Dovanų pristatymas ir apsauga garantuojama.

mų gamybą jos buvo gal būt labai puikios jaunos moterys. Jas atsitiktinai kas nors padarė "žvaigždėmis" ir jos, vargšės, tiki tuo ką spaudoj rašė ar rašo gerai atlygintas kritikas — Public Relations Manager."

Kaip matosi iš šio pareiškimo, L. H. negali nutylėti išsiputusių filmų artistų. Bet, gink Dieve, jis nėra anti-feministas. Ne! Jis, greičiausiai mėgsta ir drįsta viešai tiesą pasakyti. Talentingas ir garbės vertas artistas jis moka pagerbti ir nepagaili joms karais ir komplimentų. Pavyzdžiui: Somone Signoret, kuri kartu su L. H. vaidino "Room at the Top" filme ir už kurį laimėjo oscarą. Prie jų priklausio Shirley McLaine, Elisabeth Taylor; šios jį malonybiniai "Larry" vadina.

Garbė ir turtas

Laurence Harvey yra turtingas, Hollywoode turi prabangią vilą. Betgi retai kas jį galėtų rasti šeimininką: jis gyvena dažniausiai viešbutyje, arčiau prie filmų gamybos studijos.

Apie save kalbėdamas L. H. kalba kaip apie trečią asmenį: šiuo būdu jis gali tiksliau apibrėžti iš vidaus besiveržiantį dvasinį nerimą, — be to, tartum tuo būdu jam lengviau įvairias filosofines problemas išaiškinti ir pačiam apsiminti.

"Jis buvo rusų — lietuvių kultūrų įtakoje išauklėtas; jo tėvai kalbėjo angliškai žargonu; jis metė mokyklos auklėjimą per daug anksti, kad tapti filmų artistu — tai vulgari profesija" L. H. toliau nusiskundžia:

"Aš visad pakely, kelionėje, kužkur skubu, kažką noriu atlikti, kažkur į vidų noriu įsibrauti — aš taip galvoju, tuo tikiu."

LAIMĖTOJA—Linda Ann Taylor, 18, iš San Diego buvo vainikuota, kaip Amerikos gražuolė Tarptautiniame Grožio Festivalyje Long Beach, Calif. Linda Ann Taylor atstovaus JAV varžybose dėl tarptautinio titulo.

Savo talentą atsivežė iš Lietuvos

Nors Harvey gyvenamas bufas — beveik visas pasaulis, tačiau dažniausia jį galima pagauti Hollywoode Joan'os Cohn be galo prabangioj viloj. Joan Cohn — tai jauna 42 metų našlė. Ji begaliniai graži! Jos įtaka garbetroškai Laurence Harvey didelė ir neginčijama — ir neįkainojama. Dar anksčiau ji jam, be kitų dovanų, padovanojo Rolls Royce automobilį, tačiau jis labai užsigautų, jei kas drįstų pasakyti, jog iš to automobilio (perkeltine prasme) išlipant Joana jam padėjo, jį parėmė...

Apie tai L. H. nekartą yra pareiškęs:

"Ponia Cohn yra tikrai šiltos sielos, begaliniai moteriška, nepaprastai graži... o aš visad turėjau silpnę truputį vyresnioms moterims. O kas plepa, kad ji man padėjo iškilti, tas yra prakeiktas melagis. Savo gyvenimo ir karjeros kelią vienai vienas ėjau: be pabalbos ir be pasipirties, o Joan'a savo turtą gali sau pasilaikyti."

Apie amerikinių sekso pagrindu grįstą filmą L. H. pasisako neigiamai. "Amerikinio filmo seksas yra šlykštus ir vulgarus. Moteriškosios žvaigždės, filmų scenose, per daug matomai ir per daug greit nusirengia (o tas turėtų būti paslėpta), kur kas greičiau negu jų europinės kolegės... ir vis dėlto tos mūsų žvaigždės tikrovėje visai nesupranta kas yra "Sex — Appeal".

Jam tos žvaigždės nepatinka dar ir todėl, kad jos stengiasi ištekėti už tokių vyrų, kurie užima šeimoje moterų vietas, ir be to, jie senyvi ir jų gyvenimo laikrodį pasiruošęs skambtelti paskutinį skambutį. "Tai kvaila gyvenimo nesąmonė. Tos žvaigždės siekia, kad tie pagautieji vyrai šeimoje eitų žmonių pareigas, o trumpam laikui prabėgus — jos skundžiasi ir aimanuoja, kad esančios nelaimingos ir vienišos."

Baigdamas apie lietuviškos kilmės pasaulio filmų garsenybę Laurence Harvey biografinį straipsnį, negalėčiau pasakyti ar buvęs Laurynas Skinkis tapęs Laurence Harvey yra šiuo metu laimingas? Jis pasiekė viską: pasaulinės filmų žvaigždės vardo, turty, meilės... Tikriausia jis jokios laimės neįaučia. Gyvenimo prasmė ir šiandien tirštais rūkais nuo jo paslėpta. Tur būt šiuo metu jis ir pats nežino kuria linkme ir kur jo žvaigždė jį veda ir kur nuves?

Tik viena mus aišku, jog genijalusis, mūsų Laurynas Skinkis, savo talentą atsivežė iš savo Tėvynės Lietuvos, ko jis niekad ir niekam neslėpė. O šiuo metu jis tapo ne tik filmų aktorium, bet ir gabiu filmų režisorium ir gamybos vyriausiu vadovu ir galva. Filmu "12 šūvių rytui brėkštant" jis visas kliūtis atrodė nugalėjo.

Artistas Richard Burton kalbasi su kaukuole. Šimtai artistų, vaidinusių Hamletą, šimtus kartų panašiai yra kalbėję su vargšu Joriku, neatsakančiu į jokus klausimus.

Veikalas apie karo veiksmus Lietuvoje

Werner Haupt: Baltikum 1941. Die Geschichte eines ungelösten Problems. (Pabaltijys, 1941. Neišspręstos problemos istorija). Die Wehrmacht im Kampf, Band 37. Neckargemuend: Kurt Vowinkel Verlag 1963. 200 psl. ir 11 žemėlapių.

Autorius, 1941 m. karo žygio dalyvis, ištyręs karo archyvus, smulkiai aprašo vad. "Barbarossa" planą ir visas karines operacijas nuo Vokietijos-Lietuvos sienos perėjimo birželio 22 d. iki galutinio bolševikų išvairo iš Pabaltijo 1941 m. spalio mėn.

Pridėti planeliai aiškiai rodo atskirų dalinių judėjimą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, vokiečių ir sovietų pozicijas. Minimasis lietuvių birželio 23 d. sukilimas Kaune. Kai kuriems lietuvių daliniam Kaune, rašo autorius, pavyko užimti radijo stotį ir apie 19:30 val. siųstuvus kartojo "lietuvių generalinio štabo" prašymą Wehrmachto štabui Lietuvoje pulti iš oro per Kauną besitraukiančius sovietų dalinius (psl. 55). Vokiečių kareiviai Lietuvoje buvo sutikti kaip išvadotojai; lietuvių savisauga sovietams pasitraukus rūpinosi ramybe ir tvarka (psl. 60). Lietuvių savisauga prieš išblaškytus sovietų dalinius kovojo su beatodairišku kietumu (psl. 70).

1940 m. Hitleris rytų erdvėje planavęs sukurti tris savarankiškas valstybes: Ukrainos imperiją, Pabaltijo valstybių federaciją ir Gudiją. Vėliau Rosenbergas, kuriam Hitleris pavedė paruošti rytinės Europos pertvarkymą, iš pradžių planavęs Pabaltijį įjungti į Reichą, bet 1941. V.8 patiekė kitą planą—"Reichskommissariat Ostland". Knygoje smulkiai aprašoma Ostlando administracijos santvarka ir santykiai su vietos gyventojais. Kadangi nacių civilinės valdžios okupacinė politika Pabaltijį traktavo kaip nukariautą teritoriją, rašo autorius, pasitikėjimo vietoje gyventojų tarpe buvo sukeltas vis didesnis nepasitikėjimas. Buvo neišnaudota galimy-

bė 1941 m. atstatyti Pabaltijo valstybių nepriklausomybę ir Pabaltijo problema liko neišspręsta. (160 psl.). Įvade gan plačiai aprašomas 1940-41 m. bolševikmetis, apgaulingieji rinkimai ir vad. "liaudies seima", deportacijos. Dokumentacijos skyriuje išspausdintas prof. Vinco Krėvės-Mickevičiaus ir kitų buv. liaudies seimo narių pareiškimas apie sovietų rinkiminių apgaulę. Literatūros sąrašas įtraukta Elta-Pressedienst, Karys, Lituanus. (rs.)

Pawel Jasienica: Polska Jagiellonow (Jogailaičių Lenkija). Warszawa: Panstwowy Instytut Wydawniczy 1963. 454 psl. Ilustruota.

Daugiau sintetinio pobūdžio Jogailaičių valdymo laikotarpio (XV-XVI a.) apžvalga, parašyta žymaus lenkų publicisto. Visur plačiai liečiama Lietuva, pateikiama Vilniaus ir kt. vaizdai. "Iš jo nusistatymo, iš jo lietuviško apsisprendimo gavosi dideli nuopelnai visuotinajai istorijai", baigia autorius.

Hans Koeppen: Die Reise des Hochmeisters Paul von Rusdorf nach Welun im Jahre 1423 (Didžiojo ordino magistro Povilo Rusdorfo kelionė į Veliuoną 1423 metais). Straipsnis žurnale "Preussenland", Mitteilungen der historischen Kommission fuer Ost- und Westpreussischen Landesforschung. Jahrgang 2, 1964. Nr. 1. Psl. 14-23. Kommissionsverlag: Elvertsche Universitaetsbuchhandlung, Marburg a. d. Lahn, Reitgasse 7-9.

Autorius, Karaliaučiaus archyvo direktorius Goettingene, patiekia naują neskelbtą dokumentų medžiagą. Didysis magistras keliavo Veliuonon derėtis su Vytautu. (rs.)

NAUJIENOSE GALI RAŠYTI KIEKVIENAS IR APIE VISKĄ

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, AUGUST 22, 1964

Margumynai

Mažmožis

Kadaise žinoma Vienoje operos solistė Marija Wilt buvo Dievo apdovanota ne tik gražiu balsu, bet ir — švelniai pasakius — ūgiu bei formomis. Vieną kartą, kai ji vaidino kažkokią ten karalienę, tarnai, kurių roles atliko persirengę scenos darbininkai, turėjo ją nešėti išnešti sėdinčią soste. Juokais ji pasakė tariamiems tarnams:

— Šitokią "karalienę" jums, tur būt, nelengva nešti!

... Mažmožis, ponias, — išsišiepęs atsakė vienas iš "tarnų". — Mes neseniai Renzo cirke turėjome išnešti dramblių!

Perilgas parkinimas

Viktoras Kaminskis (Victor Kaminsky) gavo "tiketą" už vienintelį, tur būt, tos rūšies nusizengimą: policija gavo nuvilkti jo automobilį, nuo 1945 m. stovėjusį gatvėje. Automobilio stogas buvo apžėlęs beveik metro aukščio žole. Deja, pabaudos dydžio mums nepavyko sužinoti.

Didvyris

Dešimčiameis londonietis Jimmy Gainourrie sužinojęs, kad tėvai nutarė jį nuvesti pas dantų gydytoją, įsibrovė naktį į kabinetą ir pasiėmęs didelę instrumentų dalį žygiavo link Temzės. Deja, budrus policininkas sulaukė berniuką ir nuvedė namo. Dešimčiameis didvyris pasakė teisindamasis: "Aš nenorėjau, kad gydytojas mane kankintų ir nutariau paskandinti instrumentus Temzėje".

Tuoji!

Joseph van Dosen, sėdėjęs Detroito kalėjime, mėgino pabėgti ir, stovėdamas jau ant sienos, aptveriančios kalėjimą, buvo sulaukytas sargo perspėjimo šūviu.

— Nešaukit! — suriko kalnys, — aš tuoj nušoksiu!

Sargas daugiau nešovė, ir van Dosen iš tikro tuoj pat nušoko, bet ne į kalėjimo kiemą, o į gatvę. Iki šiol jo nepavyko suminti.

Pikta žmona

Tapetų klijuotojas Jerome Beans iš Denverio (Colorado) atėjo į ligoninę su įkandimo žaizda dešiniame žande. Buvo vos kelios minutės po dešimtos vakaro. Nukentėjusiam buvo suteikta pagalba. Po vienuoliktos jis vėl atėjo į ligoninę su perkastu kairiu žandu ir paaiškino nustebusiam gydytojui: "Mat, mano žmona vis dar pyksta... Gal galėčiau pernakvoti jūsų ligoninėje?" Jo prašymas buvo patenkintas.

Gražus lizdas

Po vieno labai vidutiniškų gabumų dainininkės koncerto (Prancūzijoje) vienas Paryžiaus laikraštis parašė su įprastu prancūzišku galantiškumu: "Deja, dainininkės krūtinėje gyvenanti lakštingala visai mažytė. Bet mes negalime nepripažinti, kad tos lakštingalėlės lizdas nepaprastai gražus".

Suprato žodiškai

Columbus, Georgia, vienoje skalbykloje buvo iškabintas parašas: "Nusirenkite! Mūsų automatas išskalbs ir išdžiovins jūsų baltinius per keletą minučių! Mr. Allen Mitchell žodiškai suprato šį paraginimą ir visiškai nusirengęs laukė savo marškinių ir kelnaičių. Nelaimė į skalbyklą kaip tik tuo metu įėjo senyva ponias ir, pamąčiusi ne visai kasdieninį vaizdą, apalpo. Skalbyklos savininkas mielai sumokėjo nukentėjusiajį jos pareikalautą sumą, būtent, šimtą dolerių, nes reklamos, kurią jam padarė amerikietiški laikraščiai, jis nebūtų galėjęs gauti net už keletą tūkstančių. Surinko E. J.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Ne kiekvienas gali išpūsti tokią didelę guminę pūslę, kokią išpūtė Johnny Lawler. Jis bandė ir toliau pūsti, bet pūslė sprogo ir aplipino guma visą jo veidą.

Cook County pirks daugiau miškų

Cook County Miškų valdybai leista pradėti pasitarimus nupirkti 1,600 akrų miškų, kad didmiesčio gyventojai turėtų kur atsikvėpti ir savaitgalius praleisti.

Apskrities nori įsigyti miškų, gulinčius prie 167 gatvės ir

Mannheimo kelio. Kitas miškelis auga tarp Golf Road ir Schaumburg Road. Abu miškai yra šiaur. miesto dalyje.

CHICAGO SVARIAUSIAS IR
MODERNISKAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materioly.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mrg. — LIETUVIAI SALESMONAI

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: Central 6-5206

Generaliniai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

STATYBOS KONTRAKTORIUS, TURIS VIRŠ 30 METŲ PATYRIMĄ

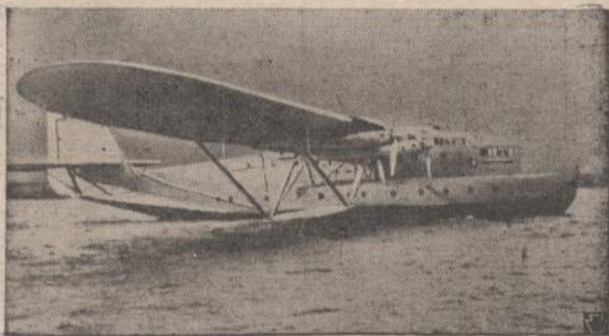
- STATO • REMONTUOJA • PERSTATO NAMUS •
- GARAŽUS • KRAUTUVES IR KITUS PASTATUS •
- DARBININKAI APDRAUSTI.

LIUDAS STAŠAITIS

5523 S. CLAREMONT AVE. Tel. PR 8-8378

šaukti po 6 val. vak.

PIRMAS NONSTOP SKRIDIMAS IŠ JAV Į PRANCŪZIJA

Neseniai Port Washington, Long Island, buvo iškilmingai paminėtas pirmasis skridimas be sustojimo iš JAV į Prancūziją, įvykęs prieš 25 metus.

1939 m. liepos 14 d. Air France hidroplanas vardu Lieutenant de Vaisseau-Paris pakilo nuo Port Washington įlankos vandens ir pasileido dideliu — pagal anuos laikus — greičiu virš Atlanto link Europos. Latecoere — 521 hidroplanas 74,000 svarų — tikras milžinas pagal anų laikų mastą, — 104 pėdų ilgio, 161 pėdos ir 10 colių sparnų pločio, buvo varomas šešių Hispano-Suizos motorų, išvysčiusių 5,400 arklio jėgų.

Aštuonių žmonių įgulai vadovavo Air France lakūnas Henri Guillaume, praeityje pasižymėjęs 396 skridimais virš Andų ir 84 perskridimais virš Pietų Atlanto. Be to hidroplanu skrido du žymūs asmenys: Antoine de Saint-Exupery, žinomas prancūzų lakūnas ir rašytojas, ir Louis Couhe, anuometinis Air France direktorius ir dabartinis Paryžiaus Aerodromų Istaigų garbės pirmininkas.

Nonstop 3,650 mylių skridimui reikėjo 28 valandų ir 27 minučių. Skridimas, kaip minėta, prasidėjo Port Washington ir baigėsi Bicarosse, apie 50 mylių į pietus nuo Bordeaux. Prancūzų oro susisiekimo linijomis iki Antrojo Pasaulinio Karo buvo atlikta dvylika transatlantinių skridimų.

1946 m. liepos 1 d. Air France tarnyboje tarp New Yorko ir Paryžiaus buvo vartojami DC-4, kurie 1947 m. buvo pakeisti konsteliacijomis, o konsteliacijos buvo pakeistos 1953 m. Super konsteliacijomis; šios pastarosios 1957 m. buvo pakeistos Starlineriais. Nuo 1960 m. Air France džetai atlieka kelionę New Yorkas—Paryžius per 7 valandas. 1970 m. numatyta paleisti džetus Concorde su 1450 mylių greičiu per valandą.

PSICHOLOGIJOS PATARĖJAS

Paremtas pedagogų psichologų mokslinių tyrimų duomenimis
Redaguoja Med. Daktaras Jonas Adomavičius,
Amerikos Lietuvių Vaiko Ugdymo Draugijos, Inc. — Alvudo atstovas

NEKLUSNUS VAIKAS

Klinikinis psichologas prof. Albinas Liaugminas, Ph. D., Chicago, Ill.
(Alvudo Kultūrinio Penktadienio paskaitos dalies santrauka)

Psichologiškai būtų net gresminga atsiremti į vieną
kurį žmogiškąjį centrą.

Prof. kun. Stasys Yla

Nauji laikai reikalauja naujų auklėjimo metodų — negalime, vaikui nepakenkiant, remtis vienu auklėjimo būdu bei metodų: auklėtojas turi būti nuolatinis kūrėjas; tai šių dienų vienas vaiko psichologijos mokslo reikalavimų. Tai teisingai suprato prof. St. Yla, tai supranta visi tie, kurie pažėgia šių dienų psichologijos mokslo pagrindus pasisavinti. O tų pagrindų savame gyvenime vykdytas priklausau nuo žmogaus pilnutinio subrendimo laipsnio. Mat, nepakanka bet kurias tiesas pažinti, reikia dar sugebėjimo jas gyvu kūnu paversti. O tai sugeba tik reikiamai apsišvię ir tinkamai subrendę asmenys. Tik tokių auklėtojų mums reikia ir tik minėtai pažėgia tėvų visi mes turime stengtis kuo greičiau ir kuo daugiau išsiauginti. Tokie asmenys pažėgs savo metodu tinkamiausiai padėti mūsų vaikams pilnutiniais žmonėmis išaugti.

Amerikoj tai ne Lietuvoj

Daugelis vis dar nepameta seno galvojimo, kad menamai jokio auklėjimo paskaitų nereikia — mat, mus išauklėjo žmonėmis mūsų tėvai jokių paskaitų neklausę. Tokie ir panašūs senovės gerbėjai pamiršta, kad dabartiniai vaikai auga ne Lietuvoj, bet Amerikoj — dar didmiestyje. Lietuvos vaikams padėjo augti tvarkingi, darbštūs ir malonūs žmonės; dar sodai, pievos, paukščiai, gėlės, gyvūlėliai, upeliai, miškeliai, uogynai ir darbščios bitelės — žodžiu natūraliai graži aplinka talkino Lietuvoje tėvams savo vaikus įpratinti teisingai galvoti, kūrybiškai veikti ir visuomeniškai jausti. Todėl Lietu-

voje turėjome tiek daug žmoniškų žmonių. Tokių žmonių ir Amerikoje nestoka — tik čia jų gerą darbą trukdo galybės įgavęs nesubrendęs žmogus. Jis dažnai pažėgia geriausių tėvų tinkamiausias pastangas vaikus auklėjant niekais paversti. Todėl, atsiminkime, kad mes esame ne Lietuvoj ir inkime, vienas kitam padėdami, kurti saviems vaikams kūrybišką aplinką ir šių dienų mokslo šviesa turtėti.

Motinėlės mokėjo auklėti vaikus

Didelis džiaugsmas, kad atsiranda vis daugiau tėvų, kurie ima domėtis auklėjimo klausimais teoretiškai. Mūsų senosios mamytės mokėjo instinktyviai auklėti vaikus; jos turėjo kažkokį vidurinį nujautimą. Joms nereikėjo daug vargti — bėdų turėti su savais vaikais. To laiko aplinka ir sąlygos Lietuvoje buvo kitokios, gyvenimas buvo mažiau sudėtingas, negu dabar. Šiandien mes atsidūrėme sudėtingoje socialinio gyvenimo aplinkoj. Tai išblaško mūsų natūralius jausmus, instinktus ir mes atsiduriame auklėjimo srities kryžkelėje. Mums kyla daug auklėjimo klausimų neaiškumų. Reikia mums patiems studijuoti tą aplinką, kurioje tenka mums gyventi. Reikia mums šviestis. Tam reikalui dirba daugelis žmonių, įskaitant pedagogus, psichologus, gydytojus ir tėvus.

Vaikas šiaušiasi prieš tėvus

Neklusnaus vaiko reikalai yra visiems žinomi. Kas gi nematė neklusnaus vaiko? Jų pilna visur. Kiekvienuose namuose matyti neklusnumo ap-

raiškų. Tėvas liepia, pvz., atnešti ką nors, o vaikas stovi ir neina. Arba vėl — tėvai su vaiku eina gatve, o vaikas prisilieja prie kokio krautuvės lango ir žiūri — jis neina su tėvais, o žiūri, ką jie sakys. O čia štai dar kitokie vaiko neklusnumo pasireiškimai. Motina liepia vaikui rengtis — o jis nesirengia. Ji isako jam ką nors paduoti, atnešt — o jis ne iš vietos. Ji liepia jam ateiti — o vaikas bėga tolyn. Visi šeimos nariai eina prie stalo — o vaikas sėdi žaidimo kambary.

Be galo daug tokių neklusnumo pavyzdžių galima priskaičiuoti. Svarbiausia, kad kai vaikui ką sakai, tai jis lyg pasididžiudamas — pasitenkinamas neria į kitą pusę. Tokiais atvejais vaikas ne tik neklauso, bet jame tarsi "ragukai" pasirodo.

Kodėl vaikas tėvų neklauso

Kodėl vaikas tėvų neklauso? — dažnai klausiamė kitas kitas. Psichologai tvirtina, kad maži vaikai visi yra karts nuo karto nepaklusnūs, nes jie visi dar vystosi į subrendusius žmones. Atrodo, kad neklusnūs vaikai lyg jaučia pasitenkinimą, lyg jų prigimty būtų išaugęs toks pafinkimas, kuris jiems yra reikalingas — jiems patarnauja, o tėvams tai kenkia. Kartais net pašalinis asmuo turi vaikui daugiau įtakos, negu tėvai. Žiūrėk, pastarieji jam sako, o jis neklauso, sukasi ir bėga šalin. O jei koks dėdė ar kitas pašalietis paprašys: "Vaikeli, ar tu gali man paduoti lietsargį!", tai vaikas nubėgs, atneš ir jausis pasitenkinęs, kad atnešė. Tai kas čia dabar yra? Kur yra visos tokios vaiko elgsenos priežastis? Psichologai tvirtina, kad šiuo atveju yra vaiko sukilimas prieš tėvų autoritetą. O kuo tėvai nusikalto, kad vaikui reikia šiauštis? Apie tai čia aiškinsimės.

Neklusnumas yra auklėjimo stokos ženklas

Bendrai galima pasakyti, kad nepaklusnumas, jei ne liga, tai bent yda. Ši yda vaike susiformuoja šeimos aplinkoj dėl neleisingo apsiėjimo su vaiku. Į patį vaiko neklusnumą reikia žiūrėti kaip į simptomą, o ne kaip į priežastį. Nepaklusnumo priežastis glūdi kur nors kitur, kur nors giliau. O tas neklusnumo priežastis susekti yra labai svarbu. Mat, tik jas susekus, galima eiti jų šalinti. O neklusnumą šalinti yra ge-

EILERASČIAI IS LIETUVOS

*Einu ir sniegas čerška man po batais
Viršuj — spindėjimas žiemos dangaus.
Nuo debesėlių dūmo balkšvo, reto
Zvaigždynų šviesos akys apsiblaus.*

*Šalta naktis, skambi, larytum stygos,
Sarmolos sidabru ant gaudžiančių stulpų.
Laukai pusnyčių pataluos užmigo,
Tik vėjas dar alsuoja šaldančiu kvapu...*

* * *

*Gyvenimas mūsų — vėjas palaidas,
Kaip sakalas skrieja linksmai per laukus
Gyvenimas mūsų — pavasario žiedas,
Gyvenimas mūsų lyg sapnas klaukus...*

riausia profilaktiškai — nerelkia jam leisti vaikė išibujoti. Tai labai svarbu visiems išidėmėti, nes neklusnumas yra pagrindinė yda. Ilgainiui iš neklusnumo gaunasi labai daug kitų bėdų. Neklusnus vaikas gali daryti viską priešingai kas reikia. Neklusnus vaikas gali nuostolių pridaryti, būti nemandagus, kitiems kenkti. Šita neigiama vaiko savybė augs, stiprės ir persimes iš santykių su savos šeimos nariais į platesnę visuomenę. Iš čia atsiras taip vadinami "Jaunuolių sukilimai", "Teenaigerių triukai" ir panašūs kitokie nevisuomeniški jaunuolių darbai. Blogiausia, kad tokie neklusnūs jaunuoliai neklusnumu užkrečia kitus jaunuolius ir taip nesubrendimo apraiška gaisro greičiu plinta apie mus. Tad tėvai dažnai už galvų griebias — nežino kas su tokiais neklaužadomis daryti. Bet apie tai — kitą kartą.

Pasiskaityti: Prof. A. Liaugminas, Ph. D. Neklusnus Vaikas; Alvudo leidiny, gaunamas 2319 West Garfield Blvd., Chicago 36, Ill. Kaina 1 dol.

GERIAUSIAS BŪDAS TESLAI KOČIOTI

Jei Jūs gaminate vaisinį pyragą — persikų, obuolių ar koki kitą — arba kiaušininis pyragaičius ar baiser — geriausia kočioji tešla ant servetėlės, užtraukus ant kočėlo trikotinė kojine. Šitaip kočiojant darbas vyks sklandžiai ir greitai, o be to nebus be reikalo eikvojami miltai.

Išbandykite šį metodą ir iškepkite, pavyzdžiui, šitokį persikų pyragą: puodukas cukraus; 3 valgomi šaukštai miltų; ¼ arbatinio šaukštuko cinamono; 2 valgomi šaukštai citrinų sunkos; 5 puodukai nulupusių plauštytų persikų ir 2 valgomi šaukštai sviesto.

GRAMERCY

Isteigta 1945

Turi

VNESHPOSYLTORG

leidimą

Skubus pristatymas per 10-21 dienų. Didelis pasirinkimas gardaus maisto.

GR 27 \$25.86

11 sv. ryžių, 11 lbs. kvietinių miltų, 4,6 sv. cukraus, 4,6 sv. degintos kavos, 400 gramų daržovių alyvos.

Turi

VNESHPOSYLTORG

leidimą

Televizijos aparatas \$287.46
Automobilis Moskovici \$1,626.03
Skalbiamą mašina \$119.78
Saldytuvas 240 litrų \$265.22
Pilnas pasirinkimas puikių dovanų. Katalogu prašykite laisvais ar telefonu angliškai arba lietuviškai.

GRAMERCY SHIPPING CO.

118 E. 28 St.

New York, 16, N. Y.

Tel. MU 9-0598

Afidaryta 9-5:30, šešt. 9-1

GRAMERCY INC.

Isteigta 1946

Turi Finansų Departamento Licencija.

Apdrausta iki \$20,000.00.

Pilnai garantuota. Pristatoma per 2 savaites.

Be jokių atskaičiavimų.

Gausite pasirašytą kvitą.

Vertė 9 Rubliai už \$10.00

Persiuntimas iki \$30.00 — \$2.75

virš \$30.00 — 10%

GRAMERCY INC.

744 BROAD STREET,

Newark, N. J.

I TALKA...

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

dės operoje kardinolas paklūpdomas — išmoksitė daug ką gyvenime idomaus pastebėti."

Taigi šitokių pamokų vedimu, grožio supratimo budinimu — manau, Mata Untulį ir kun. J. Lindę-Dobilą, kaip pedagogus, turėjusius bendrų charakteringų bruožų.

Aiškindavo pasaulinių autorių raštus Matas Untulis per literatūros, per istorijos bei per visuomenės mokslo pamokas. Iš lietuvių autorių labiausiai mėgo Žemaitės raštus nagrinėti. Su ja buvo ir pažįstamas. (Ta ją pažinti Naujienose 1951 metais esu minėjęs straipsnyje — "Ylakai Žemaitės raštuose").

Mėgo Matas Untulis mokiniams per pamokas aiškinti įvairius lotyniskus posakius — kada, kas ir kuria proga pavartojo, kur jie tinka dabartiniams laikais vartoti. Pradėdant "Sic transit" ir gal baigiant "Cave ne cadas!" — lotyniskų posakių turėjome prisirašę dešimtimis.

Iš Vilniaus ištremtas, grįžo vėl į Vilnių

Matas Untulis buvo didelis lietuvių tautosakos mėgėjas — rinkėjas. Kai tik išgirdavo kokį retą lietuviškame kaime bevartojamą žodį, labai energingas pasidarydavo, tuoj mokinį klausinėdavo: "Kur girdėjai? Kada, kas pasakė?".

Per pamokas labai daug laiko jis praleisdavo, klausinėdamas mokinius, ar negirdėjome, kaip tariamas, kuria prasme vartojamas vienas ar kitas jau jo užsirašytas žodis. Vis prašydavo mokinių patarlių, priežodžių, kaip jis sakydavo — "kalbos faktų", tikrų faktų, kaip lietuviai žemaičiai kaimiečiai kalba, kaip žodį kirčiuoja, etc.

J. Lindė-Dobilas buvo laimingesnis. Jis kunigas, nors senatvėje dar stiprus būdamas mišų nebelaikė. Jį nekrypo dėmesys, kad jis pamokose nesilaiko švietimo ministerijos plano, kad jis laikosi pažiūros, jog žmogui nereikia primesti svetimų pradų, bet reikia leisti laisvai augti, skatinant į pilnutinį gyvenimą. Matas Untulis bedievis — jo laisvas pamokų vedimas iššaukė reakciją ir skundus švietimo ministerijai.

Susan Spotless says:

KEEP AMERICA BEAUTIFUL

Laurence Harwey (Laurynas Skinkis)

je. Susikirto Matas Untulis ir su kapelionu kun. Rapolu Kuodžiu. Skuodo Taikos teisme turėjo jiedu ir bylą 1927 m. pavasarį. Negalėčiau pasakyti, katras katram bylą išskėlė, bet atsimenu, kad porinis vežimas buvo prisodintas vaikų ir buvome vežami į Skuodą į teismą liudininkais prieš Matą Untulį, paliudyti, ką jis per pamokas aiškina. Mažai teisėjas tekreipė dėmesio į vaikus liudininkus ir mažesniųjų nė neklausinėjo.

Šitokiose aplinkybėse Matas Untulis iš Ylakių vidurinės mokyklos tautininkų valdžios buvo atleistas. Bedievis, liberalas, ir dar nepaklūsus švietimo ministerijos mokslo programos nuostatom, darbo nebegavo. Išvyko į Vilnių, iš kur 1923 metais, kaip buvęs švenčionių gimnazijos direktorius, buvo lenkų valdžios pertremtas į Lietuvą. Vilniuje gyveno jo brolis Bronius Untulis.

Vilniaus lietuviai tarsi Apie Untulius Vilniuje

"Tarybų Lietuvos Rašytojų" knygoje Jonas Šimkus savo autobiografijoje pateikia atsiminimų apie Matą Untulį Palangos progimnazijoje ir vėliau Vilniuje. Labai realiai ir vykusiai nupasakoja Mato Untulio vaizdą — ypač meilę lietuviškam žodžiui, meilę tautosakai.

Jonas Šimkus prisipažįsta, kad Matas Untulis jam padaręs pastabą, kam "suponėjo", į komunistinius ponus išėjo, tačiau sako, jog Palangos progimnazijoje Matas Untulis aiškines apie gražią ateitį komunizme. Aš neprisimenu, kad Matas Untulis kada nors Ylakiuose apie komunizmą mokiniams būtų pasakojęs. J. Šimkaus pasakojimas greičiausiai bus komunistinė įtaka ir noras kuo greičiau sukommunistinti Lietuvos praeitį, dabartį ir ateitį. Iš J. Šimkaus rašto aišku, kad M. Untulis nesidavė komunistų apmuškinamas.

V. Kudirka ir Žemaitė nebijojo savo raštuose davalkas ir kunigus neigiamai paliesti. Kudirka yra pirmasis rašytojas davalkos temą lietuvių literatūron inėses. Matas Untulis mokiniams aiškindavo jų raštus ir pats nevengdavo aiškias bei teisingo žodžio prieš smerktiną davalkystę. Kaip komunistai stengiasi Žemaitės raš-

tuose komunizmo surasti, taip J. Šimkus bus benoris M. Untulį nepriklausomybės laikais komunizmo simpatiku pavaizduoti.

Matas Untulis antrosios bolševikų okupacijos pradžioje Lietuvoje apiplėštas, jo tautosakos užrašai išbarstyti ir nedorėlių nužudyti.

Apie Matą Untulį Vilniuje lenkų okupacijoje šiek tiek užsimena Jeronimas Cicėnas savo knygoje "Vilnius tarp audrų". Vilniaus lietuviai geriau žino, kaip jis ten tautosaką rinko, būdamas Lietuvos Tautosakos Archyvo igaliotiniu. Bendradarbiavo M. Untulis su prof. Jablonskiu ir su prof. Balčikoniu, lietuvių kalbos žodyną rengiant.

Bronius Untulis Vilniaus lietuviams taip pat gerai žinomas — mokytojas, istorikas, Vilniaus Lietuvių Mokslo Draugijos veikėjas. Jau miręs.

Enciklopedijai reikia datų, faktų, o ne vien asmens charakteristikos. Drįstų Untulių draugus, mokinius ir pažįstamus paraginti enciklopedijai į talką. Kitados pati enciklopedijos redakcija per spaudą šaukdavosi pagalbos.

Skaitau enciklopedijoje apie kunigą Silvestrą Pancieri (Pancierių). 1905-06 metais kalintas, kad Ylakiuose priklausė "lietuviškai revoliucijai". Buvęs jis ir korespondentas, rašęs Vilniaus žinioms, Vieniųbei ir Vilčiai, bet kur mirė ir tikslios datos enciklopedija nežino.

Romantika. — Zvaigždė dainininkė Connie Francis ir Richard Kanellis, 33 m., spaudos referentas, susituokė Essex Falls, N. J.

Tikrai jis mirė Pirmojo karo metu, bet ir vieta žinoma — Žemaitijoje, Ylakiuose. Palaidotas šv. Roko vardo kapinėse. Ga lį šiandien jo gimimo ir mirimo datos iš akmens kryžiaus nėra išnykusios, jei pats tas kun. Pancieriui pastatytas paminklas per Antrąjį karą ne nuvirto?

Skelbdamosi enciklopedija, ko jai trūksta, gal lengviau pajęgtų surinkti žinias ar turimas pasitikrinti.

COSMOS PARCEL EXPRESS CORPORATION

PRANESA, kad sudarė naują sutartį su V/O Vnešposyltorg priimti MAISTO PRODUKTŲ siuntinių dovanas giminėms gyvenantiems SSSR.

Pristatymas skubus iš maisto sandėlių, esančių Sovietų Sąjungoje. Kainos prieinamos.

Pageidaudami katalogų, kreipkitės į bet kurį mūsų skyrių arba į vyriausią istaigą:

45 West 45th Street,
New York, N. Y., 10036, Room 1101
Tel. CI 5-7905

DONALD PETKUS

ANTHONY PETKUS

A. PETKUS & SŪNUS

NAUJA KOPLYČIA
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 West 71st Street

(Maplewood gatvės kampas)

GRovehill 6-2345

TOWnhall 3-2108

Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant karštą ir pasinaudojimą mūsų gražiom koplyčiom, yra nuo \$375.00; \$430.00; \$595.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$895.00; \$945.00; \$975.00; \$900.00 ir daugiau. Karštą galima pasirinkti koplyčioje.

GRAŽIOS INDIVIDUALINĖS KOPLYČIOS
MASINOMS PASTATYTI AIKŠTĖ

Lietuviams taikiam šios rūšies patarnavimus 30 metų.

MENO ŽINIOS

Redaguoja MIKAS ŠILEIKIS

Įdomus filmas iš kelionės

Skupai grįžo iš Europos

Šį pavasarį dailininkas Antanas Cooper - Skupas su žmona visą mėnesį praleido kelionėje po Europą. Aplankė meno centrus Romoje, Florencijoje, Venecijoje, Pisoje, Atėnuose, Madride, Toledoje, Sevilijoje ir kt. Prieš metus buvo Paryžiuje, tai šį kartą jį aplenkė. Ponai Skupai yra Amerikoje gimę ir augę, bet domisi Europos kultūra. Antanas Skupas kai baigė Chicagos Meno Institutą ir laimėjo stipendiją, buvo išvykęs į Ispaniją studijuoti. Tenai jis pramoko ispanų kalbos, o grįžęs lankė tos kalbos kursus. Dabar gali ir itališkai susikalbėti. Ponia Skupienė yra muzikė, — griežia smuiką.

Kelionė buvusi labai įspūdinga ir, kad įspūdziais ilgiau pagyventi bei savo draugams parodyti ką matė, nufilmavo kelis tūkstančius judamais paveikslais (spalvotais) meno centrų ir jų svarbesnes vietas: bažnyčias, miesto vaizdus, paminklus ir kt. Rugpiūčio 1 d. parodė filmą savo kolegoms. Svečių tarpe buvo kolegos John Fabion, John Cadell, Art Instituto mokytojai, Mikas Šileikis ir kt. Cadell yra gimęs Florencijoje, o Fabion jau buvo lankęsis Italijoje, tai jiems jau kai kas žinoma, bet kitiems, kurie tiksliai meno istoriją mokymiesi matė peršviečiamose plokštelėse paskaitų metu, buvo labai įdomu pamatyti.

Florencija

Renesanso lopšys, kur gyveno ir kūrė didingąjį Renesansą Michel-Angelo, Rafaelis, Da Vinci, Donatello, Chirlandajo ir daug kitų meistrų, dabar atrodo tokia, kaip buvo prieš šimtus metų: daugumoje siauros gatvės, daug karvelių ir automobilių, daug žmonių, juda, bėga, visi gražiai apsirengę, linksmi ir švarūs. Štai garsioji Florencijos katedra su Giotto bokštu, Palazzo Brunaleschi, Ufizi muziejus ir labai daug kitų meno paminklų, gražių bažnyčių, kruopščių rankų sukurtų ornamentuotų durų bei skulptūros. Kartais ant dviračio pravažiuoja barzdotas vienuolis ar koks kitas ponas.

Žmonės Italijoje draugiški, paslaugūs, vaikai gražiai aprenkti. Pragyvenimas daug brangesnis negu Ispanijoje. Už viešbutį dviem žmonėm už naktį reikia mokėti \$15.00.

Venecija

Šis senas miestas filme atrodo, kaip plaukiojanti sala su savo garsiais kanalais, valtimis ir gandolieriais — taksi. Antroje pusėje plataus kanalo, kaip ežeras, saulėje šviečia šv. Morkaus

katedros gelsvas mūras su bizantinio stiliaus bokštais. Jeigu ne katedra, tai miestas atrodytų plokščias, nes namai žemučiai, suglausti kanalų pakraščiais. Jeigu neapsižiūrėsi, tai nuo kranto greit į kanalą krisi.

Venecijoje gyveno didieji Renesanso dailininkai — Titianus, El Greco su savo broliu, pirkliu, vėliau El Greco išvyko į Ispaniją, kur ir palaidotas Toledoje. Filmas gražiai parodo ir Venecijos lygias apylinkes, sprogtančių medžių gelsvus pumpurus. Judėjimas Venecijoje ne toks didelis, kaip Florencijoje, bet turistų labai daug, ypač vokiečių ir amerikiečių.

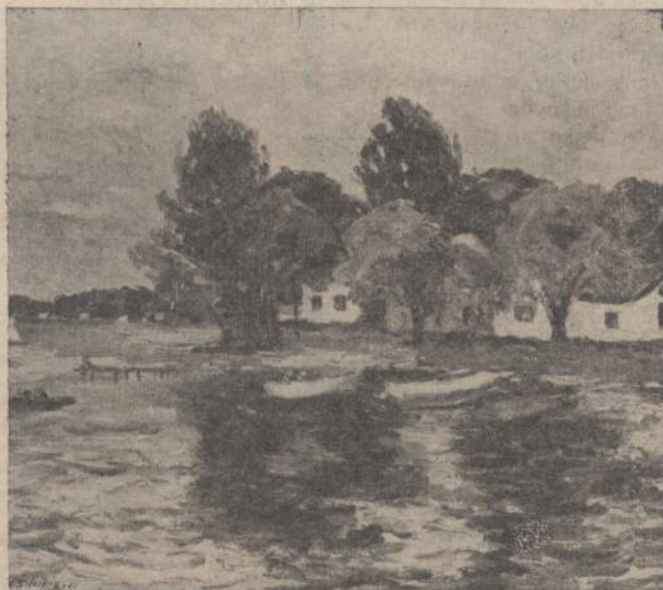
Pisa

Šis pagarsėjęs menu miestas nelabai didelis, bet savo praeities kūryba turtingas, kur priešrenesansiniais laikais buvo meno mokykla. Čia yra gražios architektūros bazilika, pasviręs bokštas tarp žaliuojančios pievelės ir baltų takelių. Sako, į bokšto viršūnę įlipti ne kiekvienas gali. Tai dėl to, kad nuo bokšto pakrypimo, galva "apsisuka", žmogus pradeda svirduliuoti. Bokštas buvo taip pastatytas, o ne vėliau pakrypo.

Romoje pas lietuvius

Amžinasis miestas kiekvienam gali skirtingų įspūdzių daryti, tai priklauso nuo to, ko nori matyti. O pamatyti čia yra ko. Nuo istorinių paminklų iki biednuomenės kvartalų ir naujos statybos nesulyginamas skirtumas.

Cooperiai buvo apsistoję Villa Lituania, Piazza Asti 25 Romos pakraštyje, pilies išvaizdos rūmuose, šv. Kazimiero kolegijos svečių namuose. Švari, moderniška valgykla, patogūs kam-

M. Šileikis

Vaizdelis iš Ispanijos

bariai ir gražūs vaizdai. Čia daug pigiau negu kitur Romoje. Pagaliau čia jiems teko daugiau istorinių palikimų bei šventovių nufilmuoti. Visi filmai nepaprastai gražūs ir aiškūs, žiūrėk ir gėrėkis.

Madride

Madridas labai triukšmingas miestas, primenąs New Yorką. Bet šitame sename Ispanijos mieste yra daug įdomybių: parkai, Del Prado muziejus, didelės turgavietės, spalvinga minia ir didelis judėjimas. Čia nėra to, ko turi Sevilė ar Toledo.

Toledo

Toledo yra garsus savo gražiomis rausvos žemės apylinkėmis, grioviais ir kalnu, kuriame graži bažnyčia, o josios vidus neįmanomai brangiais meno kūrinių išpuoštas. Seno, storo mūro namai miesto kreivose gatvėse primena tvirtoves. El Greko muziejus, jo buvusi studija, sename mūre tebėra, kaip istorinis paminklas. Šiaip judėjimo gatvėse kaip ir nėra. Praeina koks ispanas asiliuką vedinas.

Sevilė

Tai gražiausias pietinės Ispanijos miestas. Turi puošniausios maurų stiliaus architektūros. Bulvarų pakraščiais auga apelsinai, žydi alejandros, gėlės. Gatvėse daug žmonių, vakarais nepaprastai spalvingos šviesos, veikia opera, daug kino teatrų. Nepaprasto gražumo parkas su paminklais. Sevilėje p. p. Cooperiai sutiko keletą amerikiečių, jų tarpe p. Welles, kurį taip pat nufilmavo.

Filmo rodymas užtruko per porą valandų ir viso nebuvo galima pamatyti. Palikta kitai progai. Be to, svečius pavaišino skanėstais.

Dail. A. Cooper - Skupas yra vienas žymiausių tapytojų. Šiuo metu yra jo autoportretas išstatytas Springfieldo valstybinės mugės proga meno galerijoje. Mugė baigiasi šią savaitę. (j).

RAVINIJA STATO ŠEKSPYRĄ

Ravinijos vasariniam teatre nuo rugpiūčio 25 d. bus statomas Šekspyro "Hamletas". Ryšium su Šekspyro 400 metų gimimo sukaktimi, Ravinijoje iki rugsėjo 27 d. vyks didžiojo anglų rašytojo atminimui festivalis.

SKELBIA SIMFONIJOS KONCERTUS

Chicagos Simfonijos Orkestras jau paskelbė Jean Martinoni sudarytą 19 savaičių koncertų programą Orchestra Hall. Koncertai prasidės š. m. spalio 8 d. 9 iš 14 šeštadienių orkestro koncertams diriguos pats Martinoni. Publikai primenama, jog biletus geriau iš anksto užsisakyti.

GERBIAMAS NAUJIENŲ PRIETELI, PAAUKODAMAS NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDUI ATLIKSI DIDELĮ IR GARBINGA DARBA. KIEKVIENA DIDELĖ A. MAŽA AUKA BUS TINKAMAI ĮVERTINTA